

Raport de cercetare calitativă

Erasmus+ Partneneriate strategice pentru domeniul VET

Titlu proiect: ENTRE-YOU - Entrepreneurial Mindset for Young
Disadvantaged Jobseekers

Număr proiect: 2015-1-RO01-KA202-015052

Durată proiect: 24 luni, 1. septembrie 2015 – 31. august 2017

Partenerii ENTRE-YOU

www.entreyou.eu
www.facebook.com/entreyou/

Conținut

Introducere	5
Rezultatele din răspunsurile tinerilor șomeri	7
Rezultatele din interviurile cu companii/alți beneficiari	12
Sumar și concluzii	16

Project funded by the
EUROPEAN UNION

Această publicație reflectă doar punctul de vedere al autorului, iar Comisia Europeană nu poate fi făcută responsabilă pentru nici un fel de utilizare a informațiilor conținute.

Introducere

Proiectul ENTRE-YOU

Șomajul din rândul tinerilor este una dintre cele mai arzătoare probleme cu care se confruntă piețele de muncă și sistemele VET europene. În timp ce mulți tineri caută în zadar poziții de ucenic, posturile libere rămân adesea neocupate, deoarece angajatorii se plâng de faptul că nu găsesc tineri candidați corespunzători.

Acest fenomen este mai des întâlnit la candidații tineri provenind din mediu socio-economic dezavantajat. Printre cauze se numără lipsa cunoștințelor de bază referitoare la funcționarea întreprinderilor și nivelul nesatisfăcător al competențelor-cheie.

ENTRE-YOU - Entrepreneurial Mindset for Young Disadvantaged Jobseekers se adresează acestei probleme prin crea-rea unui program de calificare cu nivel scăzut de admitere care asigură tinerilor dezavantajați cunoștințe economice de bază și competențele cheie necesare pentru un start reușit pe piața de muncă. EBC Licensing GmbH și șapte centre de curs și examen EBC*L din diferite țări europene cooperează în crearea catalogului de obiective de învățare, conceptelor didactice și metodologice, unui set de materiale de curs frontale și online atractive și antrenante precum și a unei publicații care să-i îndrume pe formatorii VET.

O serie de cursuri vor avea loc pentru formatorii VET pentru a-i ajuta în aplicarea produselor dezvoltate. Cursul ENTRE-YOU va asigura o conexiune cu certificatul EBC*L LifeManagement.

Conceptul cercetării calitative

Scopul cercetării calitative sub forma unor interviuri a fost de a obține și a analiza diferite opinii și puncte de vedere din partea

- Beneficiarilor implicați în mod direct sau indirect în formarea și/sau angajarea tinerilor (cum ar fi școli, furnizorii de formare, agenții pentru ocuparea forței de muncă, autorități, parteneri sociali, ONG-uri) și
- Tinerilor șomeri dezavantajați (18-24 ani)

Din rezultatele acestei analize dorim să obținem o imagine despre nevoile și problemele reale ale tinerilor dezavantajați din țările partenere (România, Austria, Olanda, Spania, Croația, Ungaria și Bulgaria) pentru a ajusta designul cursului EN-TRE-YOU în funcție de acestea.

În perioada decembrie 2015-ianuarie 2016 s-au realizat interviuri cu 147 șomeri tineri dezavantajați și 47 beneficiari.

Urmează sumarul răspunsurilor acestora date la diferitele întrebări.

Rezultatele din răspunsurile tinerilor șomeri

Întrebările 1.1, 1.4, 1.5 și 1.8 și răspunsurile primite la acestea au fost marcate ca și esențiale pentru această cercetare, ele având prioritate. Este foarte interesant de observat că nu există diferențe majore între perspectivele tinerilor din diferitele țări partenere, răspunsurile și declarațiile sunt foarte similare.

1.1. Ce crezi, de ce sunt atât de mulți șomeri tineri?

Tinerii intervievați au răspuns în mod aproximativ identic.

Lipsa experienței profesionale este privită de către aproape toți drept cel mai mare obstacol. 70% dintre subiecți susțin că există mai puține locuri de muncă decât șomeri, ceea ce îi dezavantajează tocmai pe cei fără experiență relevantă. Alții au declarat că nu-și găsesc loc de muncă corespunzătoare educației lor sau calificării obținute.

Tinerii din țările partenere consideră că printre cauzele care au dus la starea actuală al șomajului din rândul tinerilor se numără criza financiară și economică, respectiv recesiunea care a urmat acestora, politicile publice slabe, și slabele decizii ale guvernelor. În acest timp rata șomajului este foarte ridicată și afectează negativ oportunitățile de angajare ale tinerilor.

Definiții de lipsa experienței profesionale, educația relativ scurtă sau incompletă, instabilitatea contractuală mai mare sau contactele mai puține pentru căutarea unui loc de muncă tinerii sunt într-o poziție mult mai dificilă pentru a obține un loc de muncă. Acest lucru este valabil și în vremurile bune, pe timpul recesiunii ei fiind ultimii să fie angajați, majoritatea cu contracte pe durată determinată și primii să fie concediați.

De asemenea și legislația din domeniul muncii, alături de alte practici instituționale existente pe piața muncii, cum ar fi contractele colective de muncă, poziționează tinerii în situații nefavorabile pe piața muncii.

Mai există și cauze ne-economice cum ar fi deciziile tinerilor, ale familiilor acestora. Părinții care nu lucrează pot fi un exemplu negativ, însă și suportul financiar disproporționat din partea familiei poate influența tinerii în sens negativ, ducând la șomaj și inactivitate. Peste jumătate dintre tinerii intervievați cred că mulți tineri sunt șomeri din cauza lipsei motivației față de muncă.

O altă cauză a ratei înalte a șomajului în rândul tinerilor este văzută de majoritatea respondenților în lipsa abilităților și cunoștințelor care ar ușura procesul de căutare pe piața muncii. Spre exemplu nu știu cum să redacteze o scrisoare de intenție, au puține cunoștințe despre cum să se poarte corect la un interviu sau cum să abordeze căutarea locului de muncă cu o atitudine pozitivă și motivație pe măsură.

1.2. Ce înseamnă pentru tine a fi angajat?

A fi în posesia unui loc de muncă pare să însemne pentru majoritatea tinerilor generarea de venit care să ofere siguranța și protecția față de numeroase riscuri sociale.

Cu venitul obținut pot fi satisfăcute nevoile zilnice și acoperite cheltuielile cotidiene. Câțiva au menționat că ar fi capabili să contribuie la venitul familiei (în casa părinților, dar și cu propria familie și copii pe viitor) sau ar profita de posibilitatea de a primi educație în alte domenii.

Angajarea din perspectiva tinerilor intervievați pare că ar avea efect motivant, legat pe de o parte de independența și siguranța financiară, iar pe de altă parte cu noi competențe, noi oportunități.

1.3. Cum afectează șomajul viața șomerilor?

Tinerii intervievați percep șomajul în primul rând ca și un impediment al independenței lor. Aproximativ o jumătate dintre ei au venit care este prea scăzut.

De asemenea, aproximativ o jumătate din tinerii intervievați au declarat că șomajul le afectează imaginea de sine, ei devin nesiguri și și pierd motivația. Șomajul poate duce la sărăcie, care este acompaniat de excluderea socială.

Șomajul de durată și inactivitatea duce la depresie, stres, lipsa motivației ca și la adulți.

1.4. Ce-i face pe tineri fericiți?

Pe scurt se poate spune că respondenții sunt fericiți când nu trebuie să-și asume obligații care să le afecteze interesele și dacă au destui bani la dispoziție.

Tinerii declară că au fost fericiți în adolescență când nu aveau teme pentru acasă, primeau note bune la școală, participau la concertul/meciul idolului lor sau când au fost îndrăgostiți pentru prima oară.

La vârsta lor curentă sunt fericiți dacă merg la școală vocațională, reușesc la examene, au un loc de muncă respectiv o sursă de venit datorită căruia sunt independenți și și pot finanța noile haine, telefoanele mobile, călătoriile în străinătate, etc.

O precondiție importantă pentru fericirea lor este de a-și satisface nevoile sociale, a întâlni oameni noi, a putea ieși deseori.

Pentru viitorul lor tinerii se așteaptă să fie fericiți dacă au un loc de muncă bun,

Își pot permite să nu locuiască cu părinții, să aibă prieten/prietenă sau chiar soț/soție și copii. Aproximativ 80% dintre cei intervievați fac fericirea lor dependentă de sentimentul productivității sau de învățarea unor lucruri noi.

1.5. ... și de ce le este tinerilor frică?

Pe parcursul răspunderii la această întrebare, tinerii tind să fie mai speculativi decât să-și exprime temerile reale.

În general, tinerii se simt confrunțați cu un număr de lucruri înfricoșătoare, printre altele:

- teamă de eșec în situații de examen
- dezamăgire cauzată părinților
- pierderea prietenilor și a celor dragi
- lipsa perspectivei după terminarea școlii
- dificultăți în găsirea unui loc de muncă sau al unui loc de muncă în țara de origine
- incapacitatea de a-și recunoaște propriile potențialuri
- șomajul și imposibilitatea de a obține ceva dorit

Subiectul temerilor privind viitorul sunt probabil similare cu cele ale adulților: succes în admiterea în școala vocațională, găsirea unui loc de muncă, găsirea și alegerea unui partener, venit suficient pentru asigurarea stilului de viață dorit, cum ar fi spre exemplu posibilitatea de a merge în vacanță.

1.6. Cine este responsabil pentru fericirea unei persoane?

(În ce măsură crezi că ești managerul propriei vieți - și este un lucru bun din perspectiva ta de a lua lucrurile în propriile mâini ...?)

La această întrebare aproape toți tinerii cred că fiecare este responsabil pentru propria fericire.

1.7. Școlile ar putea să pregătească tinerii mai bine?

Analiza declarațiilor primite la această întrebare a demonstrat că respondenții gândesc la fel: conform declarațiilor lor tinerii ar trebui nu numai să acumuleze cunoștințele specifice în școală, ci și să-și însușească diferite abilități practice care să-i ajute în căutarea unui loc de muncă, să învețe despre valori, credință și comportament adecvat.

Tinerii vor să se familiarizeze cu "lumea reală" încă din școală, vor să știe exact la ce să se aștepte în viitor. Tocmai tinerii dintre respondenți se simt insuficient pregătiți de către școală conform declarațiilor individuale ale tinerilor intervievați fac parte din pregătirea pentru viața profesională sunt printre altele:

- competențe sociale și interculturale
- limbi străine (în special engleză)
- competențe digitale
- oferte de orientare profesională de la început
- posibilitate de formare practică

precum și

- capacitatea de a-și recunoaște propria capacitate de inovație și creativitate și
- a prezenta idei.

1.8. Ce înseamnă a avea succes? Cine crezi că are succes?

"A avea succes" are înțelesuri diferite în opinia tinerilor intervievați. În multe cazuri succesul este legat de posesia a mulți bani. Câțiva au menționat celebrități (cântăreți rap, jucători de fotbal, muzicieni, etc.) drept exemple de urmat, dar parțial i-au pus pe seama oportunităților de realizare.

Următorii factori de succes au fost desemnați:

- a te bucura de lucrurile pe care le deții
- a avea un cămin
- a avea o familie
- a fi integrat social

- a avea un loc de muncă
- a avea o calificare profesională - a absolvi o formare
- a realiza ceva în viață/a atinge scopurile urmărite atât din punct de vedere personal cât și profesional
- a avea o viață echilibrată și sigură
- a face lucruri care unuia le plac

1.9. Ce planuri de viitor ai? Ce urmează să faci?

Cel mai important scop al respondenților este obținerea unui loc de muncă sau a unei formări. Mulți tineri au declarat că au încercat activ să-și găsească un loc de muncă fără succes.

Printre ei se numără și absolvenții cu studii superioare. În țările din Europa de Est căutarea unui loc de muncă în străinătate pare a fi relativ răspândită.

Rezultatele din interviurile cu companii/alți beneficiari

În completare la tineri am interviuat 74 beneficiari care sunt în contact cu tinerii în căutarea unui loc de muncă (companii, profesori, formatori, lucrători sociali etc.) Întrebările 2.1, 2.4, 2.5 și 2.8 au fost considerate deosebit de importante, fiind prioritizate.

2.1. Care credeți că sunt cauzele șomajului în rândul tinerilor?

Când este vorba de cauzele șomajului în rândul tinerilor, reprezentanții companiilor din țările partenere sunt de acord că ei întâmpină dificultăți în acomodarea tinerilor (în special al celor cu competențe slabe) pe piața de muncă. Pe de altă parte respondenții menționează că le este greu să găsească tineri candidați corepunzători.

Sistemul educațional tot nu oferă tinerilor destule oportunități de acumula abilități practice care să-i facă mai competitivi pe piața de muncă. De asemenea, beneficiarii întrebați nu cred că educația oferită tinerilor nu este satisfăcătoare sau prea generală. Lipsa formării practice, a condițiilor economice favorabile, o lipsă specifică a motivației, situația economică nefavorabilă și lipsa experienței au fost numite ca și bariere cu care se înfruntă tinerii în căutarea unui loc de muncă.

Această întrebare a dezvăluit o contradicție interesantă: deși există o rată înaltă a șomajului în țările partenere, companiile nu-și găsesc candidați potriviți pentru posturile vacante scoase la concurs. Cauza menționată a fost că tinerii câteodată nu sunt destul de motivați pentru a depune efort spacial și nu acceptă salarii de start mici. Tinerii par să aștepte ca alții să le rezolve problemele; au așteptări mari față de societate. S-a menționat și următoarea percepție: se pare că tinerii nu doresc să-și găsească un loc de muncă deoarece le este mai bine să trăiască acasă cu părinții, iar criza economică le furnizează justificarea pentru acest lucru.

2.2. Ce înțeleg tinerii prin a fi angajat?

Din punctul de vedere al angajatorilor a fi angajat înseamnă pentru tineri responsabilitate și a face parte din societate, ceea ce implică posibilitatea de a-și dezvolta competențele, a deveni independenți din punct de vedere financiar, de a fi mai motivat, a avea o perspectivă pozitivă asupra viitorului și eventual de a înființa o familie dacă își doresc.

2.3. Cum afectează șomajul viața șomerilor?

La această întrebare beneficiarii s-au pus în locul tinerilor șomeri. Un răspuns frecvent a fost că șomajul înseamnă a dispune de mult timp și de puțini bani sau deloc, ceea ce implică efecte atât negative cât și pozitive.

Impactul pozitiv identificat este libertatea de a dispune de timpul liber după plac, ceea ce rezultă în mai multe contacte sociale. După cum se poate identifica din răspunsurile respondenților, în acest stadiu de viață are importanță timpul petrecut cu prietenii.

Impactul negativ, menționat de aproape toți beneficiarii este că șomajul și aplicațiile nereușite înseamnă dezamăgiri și racile repetate pentru tineri. Acest lucru poate duce la situații în care tinerii își pierd curajul și nu mai încearcă depășirea barierelor percepute.

Presiunile din diferitele părți (mai ales din partea părinților, dar și de la sine) sunt frecvent menționate. Acestea sunt exprimate prin declarații cum ar fi "Nu sunt proști, sunt conștienți de faptul că proporțional cu timpul petrecut ca șomeri le scad șansele pe viitor". Mai mult, dezorientarea, sentimentul nevrednicirii, sentimentul neputinței și lipsa experienței succesului au fost menționate ca rezultate ale șomajului.

Aproape toți partenerii de discuție (peste 96%) sunt de acord că tinerii de obicei nu sunt în stare să se mute de la părinți și să devină independenți din punct de vedere financiar. Se simt deseori frustrați și nu-și găsesc perspective pentru următorul pas în viață. Lipsa disponibilității banilor are consecințe sociale: tânărul șomer nu poate face parte din societate.

2.4. Ce credeți, ce-i face pe tineri fericiți?

Respondenții au fost de acord că nu există rețeta unică pentru fericire. Fiecare are propria idee despre fericire.

În general, tinerii sunt priviți norocoși dacă reușesc la un examen, câștigă banii lor proprii sau au perspective pozitive de viitor, sau dacă se distrează cu prietenii.

Oportunitățile profesionale care oferă tinerilor independență, dezvoltare profesională și promovare în carieră sunt deseori menționate ca și factori ai fericirii.

Important pentru fericirea tinerilor este conform unor beneficiari recunoașterea lor și respectul pentru personalitatea lor și a ceea ce fac.

2.5. Ce credeți, de ce le este frică tinerilor?

Imposibilitatea de a găsi un loc de muncă care anulează posibilitatea de a deveni independenți este privită ca cea mai mare grijă a tinerilor (100% dintre respondenți).

În același timp s-a evidențiat și faptul că tinerilor le este frică de asumarea responsabilității. Mulți tineri nu vor să lucreze, cel puțin în opinia unora dintre beneficiari.

Frica de eșec a fost menționat frecvent, spre exemplu, de a fi refuzat de potențialii angajatori (sau concediați, dacă lucrează) și de a deveni astfel izolați din punct de vedere social.

De asemenea a fost menționat și frica tinerilor de a se descurca singuri pe viitor precum și eșecul de a-și atinge propriile potențialuri.

2.6. Ce strategii sau acțiuni sunt benefice? Care nu?

Toate răspunsurile la această întrebare au în comun ideea: "Nu ar trebui să-i lăsăm singuri, trebuie să-i ajutăm pe tineri."

Majoritatea răspunsurilor sunt asociate cu școlarizarea și măsurile care trebuie întreprinse încă de la vârsta școlară. Calitatea educației școlare ar trebui să fie adecvată, astfel ca tinerii care absolvă o școală să fie evaluați corespunzător, să dispună de competențele de bază ne-cesare cum ar fi cititul, competențele lingvistice, corespunzând cerințelor de bază ale educației. Toți respondenții au considerat că este important să se strângă legătura dintre școală și piața de muncă. Orientarea mai practică, posibilitatea de a primi o imagine asupra profesiei prin ucenicie au fost de asemenea menționate în acest context. Respondenții susțin că profesorii de școală ar trebui să fie mai bine informați despre opțiunile de carieră disponibile pentru cei care părăsesc școala.

Câțiva parteneri de discuții susțin că educația obligatorie (momentan 9 clase) ar trebui să dureze mai mult, deoarece elevii de 15 ani încă nu sunt în stare să-și ia viața în propriile mâini, iar cei capabili oricum își continuă studiile.

Câteva strategii deja implementate au fost evaluate drept pozitive, cum ar fi pregătirea tinerilor pentru piața muncii prin ateliere unde aceștia învață cum să scrie un CV, cum să facă impresie bună la un interviu, cum să obțină încredere în sine.

În opinia beneficiarilor și angajatorii ar trebui să aibă o strategie clară de investiție în educația angajaților viitori, cum ar fi resurse financiare pentru formarea angajaților.

2.7. Școala ar putea să pregătească tinerii mai bine? Cum?

Toți respondenții din toate țările partenere (100% dintre cei intervievați) au fost de acord că școala ar putea oferi tinerilor o pregătire mai bună. Tot sistemul școlar va trebui să se adapteze cerințelor pieței de muncă. Școlile ar trebui să depună efort să dezvolte competențele creative ale elevilor, să transmită conținuturi mai relevante pentru locul de muncă și să-și califice mai bine profesorii în această privință.

2.8. Ce înseamnă a avea succes? Cine credeți că are succes?

Pentru majoritatea beneficiarilor intervievați o persoană cu succes este cineva care lucrează în mod constant la dezvoltarea abilităților sale, este productiv la locul de muncă. În același timp succesul înseamnă și a fi mulțumit de viață, a avea un loc de muncă care ne place, inspirând astfel și pe alții.

Echilibrul dintre viața personală și profesională a fost de asemenea numită drept indicator al succesului. Mereu există oameni cu succes care pot servi drept exemple pentru conexiunea dintre munca perseverentă și succes.

Sumar și concluzii

Din declarațiile făcute, următoarele concluzii sau aspecte pot fi deduse care trebuie luate în considerație pe parcursul planificării cursurilor de formare ENTRE-YOU.

Interviurile cu tinerii au dus la următoarele concluzii centrale:

- există în continuare o necesitate de a cunoaște piața de muncă pentru a putea alege o bună carieră, nu numai din punctul de vedere al propriilor interese și înclinații, ci și în privința oportunităților de muncă din viitor.
- tinerii însuși au exprimat dorința de motivație, de înlăturare a insecurităților, spre exemplu când este vorba de "Cum mă comport la interviu sau în companie?" Simulările/jocurile de rol pot fi de folos și pot compensa parțial lipsa experienței.
- pe de o parte pare a exista baza "Eu sunt responsabil pentru propria mea fericire"; pe de altă parte tinerii au o tendință puternică de externalizare, în sensul "politica, economia, circumstanțele sunt de vină pentru situația mea..." Pare extrem de importantă prevenirea rezignării și întărirea responsabilității personale prin reflexie și alte metode.

Interviurile cu tinerii au dus la următoarele concluzii centrale:

- din perspectiva beneficiarilor există mereu opinia că tinerii aflați în căutarea unui loc de muncă sunt copleșiți de cerințele complexe ale lumii muncii de astăzi. De aceea ei văd o mare necesitate de a-i ajuta și sprijini pe tinerii aflați în această situație.
- Un personaj important menționat în acest context este școala. Ea are un rol cheie în pregătirea tinerilor pentru intrarea cu succes pe piața muncii. Transferul de conținut, care pregătește tinerii pentru viața profesională este privită drept esențial.
- Mai mult, tinerii trebuie sprijiniți pe parcursul dezvoltării lor personale, spre exemplu prin reducerea presiunii (deseori cauzate de sine) sau prin evidențierea perspectivelor pozitive pentru viitor.

Comparând răspunsurile tinerilor cu cele ale beneficiarilor la întrebările care le-au fost adresate ambelor grupuri în același mod, iese următoarea imagine: pe de o parte beneficiarii au identificat corect ce-i mișcă pe tineri (spre exemplu, ce-i face fericiți, de ce le este frică), dar în altă parte există diferențe majore. Se pare că nici chiar și beneficiarii care sunt obișnuiți să lucreze cu tinerii nu sunt capabili mereu să se pună în lumea tinerilor.

www.entreyou.eu
www.facebook.com/entreyou/

